

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2015. gada 7. jūlijā

LĒMUMS Nr. 119

**Par grozījumiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības
nacionālajā stratēģijā 2012.–2017. gadam**

Pamatojoties uz Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 60. panta trešo daļu,
Padome

nolemj:

1. Apstiprināt grozījumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālajā stratēģijā 2012.–2017. gadam (turpmāk – Stratēģija).

2. Izteikt Stratēģijas 2. sadaļas “Nepieciešamie grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā” 2.8. punktu šādā redakcijā:

2.8. Jāprecizē pārrobežu televīzijas definīciju un jāizvērtē iespēja atteikties no elektronisko plašsaziņas līdzekļu iedalījuma pēc aptveršanas zonas. Jāizvērtē iespēju izstrādāt jaunu likumu, vadoties no tehnoloģiju neitralitātes principa un programmas satura.

3. Papildināt Stratēģijas 2. sadaļu “Nepieciešamie grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā” ar 2.20. punktu šādā redakcijā:

2.20. Sadarbībā ar Kultūras ministriju sagatavot un virzīt grozījumus EPLL par sabiedrisko mediju padomes izveidošanu un NEPLP funkciju pārdali.

4. Izteikt Stratēģijas 3. sadaļas “Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošana” 6. punktu šādā redakcijā:

6. Papildu līdzekļu piesaiste sabiedriskajam pasūtījumam, lai atbilstoši EPLL varētu tos piešķirt arī komerciālajiem EPL, primāri vietējiem un reģionālajiem EPL, tajā skaitā lokāla satura veidošanai un izplatīšanai lokālām auditorijām.

5. Izteikt Stratēģijas 3. sadaļas “Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošana” 7. punktu šādā redakcijā:

7. Jānodrošina sabiedrisko pasūtījumu raidījumiem latgaliešu valodā un jāīsteno NEPLP Latgales elektronisko mediju programma.

6. Papildināt Stratēģijas 15. punktu Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome ar 15.4. punktu šādā redakcijā:

15.4. NEPLP uzskata par nepieciešamu veikt zemes ciparu skaņas apraides testu, lai pārbaudītu tehnoloģiskos aspektus un veiktu ekonomisko aprēķinu, nolūkā aprēķināt visas digitalizācijas izmaksas. Testu veikt sadarbībā ar VSIA "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs", Satiksmes ministriju un VSIA "Latvijas Radio".

7. Novērst tehnisko neprecizitāti, izsakot Stratēģijas 3. sadaļas "Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošana" 3.2. punktu šādā redakcijā:

3.2. Apraides atļaujas NEPLP prioritāri piešķir tādiem vietējiem, reģionālajiem, nacionālajiem un pārrobežu EPL, kuri apraidi veic galvenokārt latviešu valodā un kuru programmas darbības pamatnosacījumi paredz lielākoties Latvijā veidotu saturu. Piešķirot apraides atļauju, tiek ņemta vērā mediju īpašnieka reputācija un darbības ilgtspēja, kā arī valsts aizsardzības un drošības interešu nodrošināšana.

Padomes priekšsēdētājs

A. Dimants

*Iveta Peļše
Nacionālās elektronisko
plašsaziņas līdzekļu padomes
juriskonsulte*

07. 07. 2015.

APSTIPRINĀTA

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2012. gada 19. jūnija lēmumu Nr. 75

GROZĪJUMI

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2012. gada 28. decembra lēmumu Nr. 163

GROZĪJUMI

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2013. gada 11. aprīļa lēmumu Nr. 79

GROZĪJUMI

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2013. gada 16. augusta lēmumu Nr. 150

GROZĪJUMI

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2013. gada 14. novembra lēmumu Nr. 194

GROZĪJUMI

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2014. gada 6. februāra lēmumu Nr. 40

GROZĪJUMI

ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2014. gada 3. jūlija lēmumu Nr. 132

GROZĪJUMI

Ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2014. gada 28. augusta lēmumu Nr. 172

GROZĪJUMI

Ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2015. gada 7. jūlija lēmumu Nr. 119

**ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU NOZARES
ATTĪSTĪBAS NACIONĀLĀ STRATĒGIJA 2012.–2017.
GADAM**

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome pēc konsultācijām ar nozarē iesaistītajām pusēm un atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam ir pieņēmusi šo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālo stratēģiju 2012.–2017. gadam kā ārējo normatīvo aktu.

Pamatnostādnes

1. Attīstīt Latvijas demokrātiju, tiesisko valsti un pilsonisko līdzdalību.
2. Veicināt valstisko apziņu, latviešu kultūras identitāti, Latvijas reģionālās identitātes un eiropiešu identitāti.

Saistošie valsts stratēģiskie politikas plānošanas dokumenti

1. Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas 2006.–2015. gadam „Nacionāla valsts”.
2. Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares pamatnostādnes 2011.–2016. gadam.
3. Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018. gadam.
4. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.
5. Nacionālās drošības koncepcija.

6. Konceptija par jauna Latvijas elektroniskā sabiedriskā medija izveidi.
7. Konceptija „Nākamās paaudzes tīklu attīstības konceptija 2013.–2020. gadam”.
8. Konceptija „Par zemes ciparu televīzijas programmu izplatīšanu no 2014. gada”.
9. Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.

Izmantotie saīsinājumi un termini

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
NEPLP	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
EPLL	Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums
Direktīva	Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva
Konceptija	Konceptija par jauna Latvijas elektroniskā sabiedriskā medija izveidi
ES	Eiropas Savienība
EPL	Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi
LR	Latvijas Radio
LTV	Latvijas Televīzija
MK	Ministru kabinets
SKP	Sabiedriskā konsultatīvā padome

Mērķi

1. Programmu saturs kvalitāte un konkurētspēja Latvijas jurisdikcijā esošiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas izplata Latvijā veidotu saturu.

2. Vienlīdzīgi ietvarnoteikumi nozarē.
3. Sabiedrisko mediju stiprināšana un reforma, palielinot sabiedrisko mediju lomu nacionālās kultūras identitātes stiprināšanā un latviešu valodas, ieskaitot latgaliešu valodas, lietošanā.
4. Informācijas telpas latviešu valodā un nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu apraides visā Latvijas teritorijā, it īpaši austrumu pierobežā, nodrošināšana.
5. Latvijas jurisdikcijā esošo elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu dažādības sekmēšana.
6. Nacionālā, respektīvi, Eiropas Savienības elektronisko mediju tirgus stiprināšana.

Uzdevumi

1. Jauna sabiedriskā medija izveide

Saskaņā ar Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares pamatnostādņem 2011.–2016. gadam, kur definēts uzdevums izveidot jaunu Latvijas sabiedrisko mediju, kas darbosies trīs galvenajās tehnoloģiskajās platformās – radio, televīzija un internets, NEPLP paredzējusi īstenot izstrādāto koncepciju par jauna Latvijas elektroniskā sabiedriskā medija izveidi, uzsākot pakāpenisku jauna vienota Latvijas sabiedriskā medija veidošanu.

Pirms jauna elektroniskā sabiedriskā medija ieviešanas jāveic detalizētu finanšu analīzi, situācijas izpēti un tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādi un projektu portfeļa izveidi 2012.–2013. gadā. Aktivitāšu plāns izvēlētā modeļa izstrādei un ieviešanai paredz 2012. gada 3. ceturksnī sākt un 2013. gada 2. ceturksnī pabeigt detalizētu situācijas izpēti, kas noteiktu projekta īstenošanai nepieciešamās finanses un darbības katrā no plāna posmiem.

2012. gada otrajā pusē paredzēts izstrādāt:

- sabiedriskā pasūtījuma un satura veidošanas un izplatīšanas modeli;
- pārvaldības modeli un finansēšanas modeli, ieskaitot sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa tiesisko statusu un ES struktūrfondu izmantošanas plānu un mediju izglītības sistēmas izmaiņas;
- arhīva nodrošināšanas modeli;
- tehnoloģiskās platformas arhitektūru.

2013. gada pirmajā pusē paredzēts izstrādāt:

- sabiedriskā EPL investīciju projektu portfeli;
- tehniski ekonomisko pamatojumu.

Jaunu Latvijas sabiedrisko elektronisko mediju paredzēts izveidot līdz 2018. gadam, sākot ar daļēju sabiedriskā medija konvergenci.

Jauna sabiedriskā elektroniskā medija izveides mērķi:

- satura izcilība un kvalitāte;
- laikā un telpā universālu lietošanas iespēju nodrošinājums sabiedrībai kopumā un atsevišķām grupām un indivīdiem;
- medija darbības caurskatāmība un sabiedrības līdzdalība tā pārvaldē, uzraudzībā un satura attīstībā;
- finansējuma lietderīga izmantošana.

Īstenojot koncepciju, paredzēts veidot vienotu sabiedrisko mediju, kas uztur dialogu ar sabiedrību un veicina iedzīvotāju savstarpējo komunikāciju radio, televīzijas un interneta platformās, uzņemas atbildību par Latvijas informācijas un kultūras vides kvalitāti kopumā un ir atbildīgs par satura kvalitāti, sabiedrības aptvērumu un līdzdalību. Ieviešot koncepciju, paredzēts veikt būtiskas izmaiņas LTV un LR saturā un struktūrā, lai Latvijas iedzīvotājiem būtu nodrošināta piekļuve daudzveidīgai informācijai, kas nodrošina sabiedrības izmaiņu un norišu analītisku izvērtējumu un

lēmumus, kuri veicina sabiedrības ilgtspēju. Tiek saglabāti LTV un LR zīmoli, nostiprināts programmu autonomais statuss gan redakcionālās neatkarības, gan finansējuma ziņā.

Sabiedriskā medija regulējums jāveido pēc principa – sabiedriskais plašsaziņas līdzeklis ir radīts sabiedrībai, to finansē sabiedrība un kontrolē sabiedrības pārstāvji. Jāīsteno sabiedriskā medija tiesiskā statusa maiņa, kā arī jāievieš sabiedrības līdzmaksājums sabiedriskā medija finansiālās neatkarības nodrošināšanai. Jānovērš interešu konflikta situācija, kurā viena un tā pati uzraudzības iestāde gan kontrolē visus EPL, gan īsteno valsts kā īpašnieka pilnvaras sabiedriskajos EPL.

2. Nepieciešamie grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā

Ņemot vērā, ka aptuveni 85% mājsaimniecību ir kabeļtelevīziju (IP, interneta u. c.) pieslēgumi, bet kabeļoperatoru darbība patlaban EPLL netiek reglamentēta, NEPLP izstrādās likumu grozījumu kopumu, kas paredzēti, lai sakārtotu programmu retranslācijas jomu un lai kabeļoperatoriem tiktu uzlikti noteikti pienākumi, kuru pamatā ir Latvijas nacionālās intereses. Tas atbilst Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvai, kura paredz: „Audiovizuālo mediju pakalpojumi vienlīdz ir kultūras un ekonomikas pakalpojumi. To pieaugošā nozīme attiecībā uz sabiedrību, demokrātiju, jo īpaši nodrošinot informācijas brīvību, viedokļu dažādību un mediju plurālismu, kā arī uz izglītību un kultūru attaisno īpašu noteikumu piemērošanu šiem pakalpojumiem.”

Ievērojot, ka

- Latvija ģeopolitiski ir piederīga Eiropas Savienībai,

- latviešu valodas lietojums valsts elektronisko mediju vidē ir neproporcionāli mazs un neatbilst iedzīvotāju etniskajam sastāvam,
- neregulēta brīvā tirgus ietekmē Latvijā ir izveidojušās divas atšķirīgas (lingvistiskā, ģeopolitiskā, demokrātijas tradīciju un kultūras ziņā) informācijas telpas,
- Krievija elektroniskos medijus mērķtiecīgi izmanto maigās varas (soft power) īstenošanai, mērķtiecīgi veidojot Latvijas iedzīvotāju sabiedrisko domu, lai sekmētu savas ģeopolitiskās intereses,

NEPLP uzskata, ka nepieciešams pieņemt EPLL grozījumus, nosakot normas, kas šo situāciju ietekmētu Latvijas nacionālo interešu virzienā. Šāda prasība atbilst Direktīvai: „Dalībvalstis patur tiesības pieprasīt, lai to jurisdikcijā esošie mediju pakalpojumu sniedzēji ievērotu sīkāk izstrādātus vai stingrākus noteikumus jomās, kuras koordinē šī Direktīva, ja šādi noteikumi ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem.”

- 2.1. Jānosaka kabeļoperatoru tiesisko statusu, programmu paketes jēdzienu, pamatpaketes jēdzienu, pamatpaketes veidošanas principus, kā arī iespēju kabeļoperatoriem retranslēt programmas testa režīmā, papildinot EPLL 1. pantu ar terminu: “testa režīms” – programmu pagaidu retranslēšana bez retranslācijas atļaujas, kā arī papildinot EPLL 19. pantu ar jaunu punktu, nosakot, ka kabeļoperators informē NEPLP par programmas retranslēšanu testa režīmā. Ja NEPLP, izskatot iesniegumu, nav iebildumu par retranslējamās programmas saturu, testa režīms ir uzsākams 10 darba dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas NEPLP. Testa režīms nedrīkst pārsniegt 3 mēnešus. Nepieciešams juridiski formulēt kabeļoperatora statusu. Likuma grozījumos jāietver obligātus nosacījumus, kuri jāievēro visiem kabeļoperatoriem, kas vēlas sniegt